

Численні дослідження гетерохромії у коней, свиней, собак, кішок, голубів, голландських і білих віденських кролів, а також у людини показують, що гени, відповідальні за розвиток гетерохромії мають широку негативну множинну дію. У цьому зв'язку необхідно враховувати, що "нейтральні" генні комплекси гетерохромії райдужки ока гірських сименталів в умовах деяких екологічно неблагополучних зон України можуть виявляти свою негативну дію в напрямку послаблення міцності конституції сименталів. Саме побоювання розвитку даної аномалії і визначає необхідність німецької фірми "Zuchtvieh-kontor GMWH" публікувати в селекційно-плеємних каталогах процентну частку гетерохромії райдужки ока бугаїв-плідників симентальської породи, що використовуються у плеємній справі. Природно виникає питання про можливість дійсного урахування розвитку гетерохромії в нащадків українських м'ясних порід. Проведений нами статистичний аналіз гетерохромії райдужки ока (від 2 до 80 % пігментації) більш ніж 50 видатних плідників симентальської породи (опублікованих у каталогах фірми 1992-1993 р.р.) показав розподіл ознаки гетерохромії на три фенотипових класи у співвідношенні близькому -1 домінантна гомозигота: 2 гетерозиготи: 1 рецесивна гомозигота. Ознака гетерохромії райдужки ока виявляє неповне домінування. Вважаємо, що у деяких умовах середовища, /особливо при інтенсивному короткохвильовому УФ-опроміненні/, гетерохромія може служити підставою для розвитку процесів малигнізації пігментної ретини ока, аналогічної розвитку раку ока у герфордів. Молекулярний механізм малигнізації може пояснюватися взаємодією генетичних структур пігментної клітини з утворенням надлишкової кількості довготривалих вільних радикалів 0-хиноїдної природи [В.С.Коновалов, 1985].

На підставі вищесказаного очевидно, що в українських селекціонерів є підстави для застереження з приводу накопичення даної аномалії (гетерохромії райдужки ока) у генофонді українських м'ясних порід.

УДК 636.2.061.2:616.7

В.С.КОНОВАЛОВ, Д.І.САВЧУК, М.Й.ЧЕХІВСЬКИЙ, М.С.ГАВРИЛЕНКО, Т.А.КОРОЛЬ

ЧАСТОТА АНОМАЛІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ У КОРІВ РІЗНОЇ МАСТІ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Інтенсивні технології експлуатації молочної худоби в Україні призводять до прискореного старіння високопродуктивних корів. Середня тривалість експлуатації тварин складає 3 – 4 лактації і має стійку тенденцію до зниження. Однією з важливих причин цього процесу є захворювання опорно – рухового апарату корів.

Метою даних досліджень був порівняльний аналіз частот порушень опорно-рухового апарату корів за різної продуктивності та інтенсивності забарвлення зовнішніх покривів (масті).

Матеріалом для ортопедичного аналізу були 81 голова одноівкових

(1996 р.н.) голштинських корів німецької селекції, які утримувалися на державному сільськогосподарському підприємстві "Чайка", філії "Дударків" Бориспільського району Київської області. За мастю тварини розподілялися на три групи [В.С.Коновалов, 1998]: 1 – 45 голів з пігментацією зовнішнього покриву 61 – 100%, генотип масті SS за середнього надою 5371,3 кг; 2 – 25 голів, пігментація – 31-60 %, генотип масті Ss, за надою 5340,1 кг; 3 – 11 голів, пігментація 0 – 30 %, генотип масті ss, за надою 4980,2 кг.

Методами ортопедичного аналізу служили візуальний та пальпації за принципом – норма +, відхилення -. Діагностувався стан хребта, зап'ясного та колінного суглобів, п'яtkового виступу скакального суглобу, стан ратиць, тарзального суглобу та хвоста. Отримані результати опрацьовувалися статистичними методами в комп'ютерній системі Excel.

На підставі досліджень встановлено такі кореляційні залежності між частотою аномалій опорно-рухового апарату і мастю корів: негативна залежність ($r = -0,13$) у темних генотипів SS, позитивна залежність ($r = +0,17$) у гетерозиготних генотипів з типовою рябою мастю – Ss і позитивна залежність ($r = +0,20$) переважно у тварин світлої масті ss. Помічено, що за умов повноцінної годівлі у всіх генотипів спостерігається тенденція до формування негативних і позитивних кореляційних зв'язків типу масті і ортопедичних відхилень в обміні речовин у корів.

Вважаємо, що виявлені відхилення у функції опорнорухового апарату відносяться до категорії порушення обміну кальцію, фосфору та вітаміну Д.

УДК 634.22/28.082.23

Н.В.КОНОНЕНКО

ВПЛИВ АНГЛЕРИЗАЦІЇ НА ПІДВИЩЕННЯ ЖИРНОСТІ МОЛОКА ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ХУДОБИ

Інститут тваринництва степових районів ім.М.Ф.Іванова «Асканія-Нова» УААН –
Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

Червона степова худоба належить до порід з недостатньою жирністю молока. За матеріалами Всесоюзного інституту тваринництва, де вивчався протягом ряду років вміст жиру в молоці великої рогатої худоби в розрізі порід і зон колишнього Радянського Союзу, ця ознака у червоної степової худоби Української РСР становила 3,62%.

За матеріалами 29 томів Держплемкниги червоної степової худоби, опублікованих протягом 33 років чистопородного розведення, помітних зрушень в жирномолочності не сталося, хоч надої за цей період значно підвищилися.

Для ведення селекційної роботи щодо підвищення жирномолочності важливо знати не лише середні показники цієї ознаки в породі, а головне, мати чітке уявлення про наявність тварин з високим вмістом жиру в молоці. Такі корови в більшій чи меншій кількості є майже в кожному стаді. Але особливу цінність в племінній роботі являють собою тварини, які поєднують високу жирність з високими надоями. За даними Ю.Ф.Лискуна, в червоній степовій породі такі тварини становлять в стаді в середньому 13,3%.